

Uchwała nr 1/2015 z dnia 9.I.2015 roku
w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej filozofia
podjęta przez komisję habilitacyjną powołaną przez
Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych
w celu przeprowadzenia
postępowania habilitacyjnego dr Anny Marek-Bieniasz na Wydziale
Filozoficznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Powołana w dniu 17.09.2014 r. przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych komisja habilitacyjna do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego względem doktor Anny Marek-Bieniasz, zatrudnionej w Zakładzie Filozofii Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, działała w składzie:

Członkowie wyznaczeni przez Centralną Komisję:

1. Prof. zw. dr hab. Włodzimierz Tyburski	- Przewodniczący
2. Dr hab. Zbigniew Hull, em. prof. nadzw. UWM	- Członek Komisji

Recenzenci:

3 Dr hab. Andrzej Papuziński, prof. nadzw. UKW	- Recenzent
4. Prof. dr hab. Anna Latawiec	- Recenzent

Członkowie wyznaczeni przez Radę Wydziału Filozoficznego:

5. Ks. dr hab. Zbigniew Wolak	- Sekretarz Komisji
6. Dr hab. Paweł Polak	- Recenzent
7. Ks. dr hab. Janusz Mączka, prof. nadzw. UPJPII	- Członek Komisji

Działając na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.), w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 18 marca 2011 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 455 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 204, poz. 1200) komisja habilitacyjna wzięła pod uwagę:

- osiągnięcia naukowe Habilitantki, o których mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 ustawy,
- aktywność naukową, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy,
- jej osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne.

Podstawą oceny dokonań wymienionych w pkt. 1-3 były:

- monografia naukowa,

2. sporządzony przez Habilitantkę autoreferat i zestawiony przez nią wykaz publikacji i pozostałych form aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej (zgodnie z wymaganiami sformułowanymi w par. 12 ust. 2 pkt 2-4 przywołanego wyżej rozporządzenia),
3. sporządzone przez recenzentów oceny osiągnięć o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy.

UCHWAŁA

Biorąc pod uwagę osiągnięcia Habilitantki oraz przedstawione przez recenzentów opinie, a także przeprowadzoną dyskusję, Komisja podjęła uchwałę o

**nienadaniu Doktor Annie Marek-Bieniasz stopnia naukowego doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej
filozofia.**

Uchwała zapadła następującym stosunkiem głosów:

TAK (0), NIE (6), WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ (1)

W posiedzeniu Komisji brało udział siedmiu członków Komisji.

Głosowanie zgodnie z art. 18a ust. 8 ustawy miało na wniosek habilitanta charakter jawny. Głosowanie odpowiadało wymogom formalnym sformułowanym w paragrafie 15 ust.1.

Podjęta przez komisję habilitacyjną uchwała ma dla Rady Wydziału Filozoficznego UPJPII status opinii (por. art. 18a ust. 11 ustawy).

UZASADNIENIE

Dr Anna Marek-Bieniasz urodziła się w roku 1969 roku w Szczyrku. W 1993 roku uzyskała magisterium z biologii i ochrony środowiska na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska na Uniwersytecie Śląskim. Następnie, w 1996 roku, ukończyła Podyplomowe Studium Dziennikarstwa na Uniwersytecie Śląskim. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych uzyskała w 1999 roku na Wydziale Nauk Społecznych na Uniwersytecie Śląskim na podstawie rozprawy doktorskiej *Aksjologiczny wymiar odpowiedzialności człowieka za środowisko naturalne* napisanej pod kierunkiem dra hab. prof. US Andrzeja Kiepasa (recenzenci: prof. dr hab. Lech Zacher, dr hab. prof. WSP Andrzej Papuziński).

Od 1999 roku do chwili obecnej jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Filozofii Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Prowadzi między innymi zajęcia z zakresu filozofii, filozofii przyrody, etyki (w tym etyki środowiskowej i odpowiedzialności), historii filozofii (w tym historii

filozofii nowożytnej), dydaktyki filozofii i religii. Pełni lub pełniła funkcje: koordynatora ds. pozyskiwania finansów zewnętrznych oraz redaktora wniosków składanych do NCN i NPRH, sekretarza konferencji naukowych, opiekuna międzywydziałowego Koła Naukowego Sympatyków Filozofii, członka komisji rewizyjnej PTF oddział Częstochowa, kierownika i wykonawcy sześciu projektów badawczych realizowanych w ramach Akademii im. J. Długosza w Częstochowie, członka zespołu realizującego krajowy projekt badawczy w latach 2011-2013, organizatora bądź współorganizatora konferencji naukowych ogólnopolskich lub z udziałem gości zagranicznych.

1. Rozprawa habilitacyjna

Jako podstawę przewodu habilitacyjnego uznano rozprawę pt. *Naukotwórcze znaczenie sporów w neodarwinizmie a kryzys ekologiczny*.

Kompetencje naukowe recenzentów powołanych do oceny rozprawy odpowiadają kryteriom o których mówi art. 18a ust. 5 ustawy. Dorobek habilitacyjny uzyskał trzy negatywne recenzje.

Recenzje przedstawili:

Prof. dr hab. Anna Latawiec w swej recenzji kwestionuje tytuł rozprawy stwierdzając, że jej Autorka nie wykazała związku między sporami naukowymi i kryzysem ekologicznym. Recenzentka nie pochwała też układu pracy, nierównej objętości rozdziałów i ich tytułów, które nie oddają właściwie tematyki pracy. Autorka rozprawy nie umie wyrazić własnych opinii, ale poprzestaje na cudzych. Recenzentka wskazuje też na jakościowe braki w bibliografii dotyczące zwłaszcza kryzysu ekologicznego i związany z tym brak odpowiedniej prezentacji i analizy tego zagadnienia. W bardziej szczegółowych uwagach recenzji wskazane są przykłady braku związków między zagadnieniami wyróżnionymi w tytule pracy. Pojawiają się też uwagi dotyczące niejasnego i nieprecyzyjnego używania pojęć naukowych, filozoficznych i metodologicznych. Recenzentka zarzuca Autorce zarówno błędy i nieścisłości, jak i brak oryginalności.

Recenzentka oceniła pozytywnie kilka artykułów, których tematyka dotyczy odpowiedzialności ekologicznej oraz kryzysu ekologicznego. W pozostałych artykułach wskazany został jednak brak oryginalności, która pojawiała się czasami, ale zbyt rzadko, aby uznać ją za znaczący wkład do filozofii. W odniesieniu do pozostałych aspektów działań dydaktyczno-organizacyjnych Habilitantki Recenzentka uznaje jej ważne dokonania i zdolności organizacyjne, ale w odniesieniu do całości dokonań podkreśla, że ma ona „zbyt mało odwagi do formułowania własnych tez i ich uzasadniania”. Ocena całości dorobku jest negatywna.

Dr hab. Andrzej Papuziński, prof. nadzw. UKW wyróżnił cztery obszary badawcze w naukowym rozwoju Habilitantki: 1) ekofilozofia i etyka środowiskowa, 2) filozofia przyrody, 3) historia idei, 4) relacje nauka-wiara. Ten podział odzwierciedla w dużym stopniu rozwój naukowy Habilitantki, ale nie w sposób dosłowny, bo w praktyce niemal wszystkie te dziedziny pojawiają się w każdym okresie, tyle że w różnych proporcjach i w różnym zakresie problemowym. Recenzent stwierdza, że Habilitantka wykazuje dużą sprawność w zakresie krótkich form prezentacji wyników pracy naukowej, natomiast nie potrafi utrzymać odpowiedniego poziomu naukowego w

monografiach naukowych. Omówienie artykułów i ich zalet wskazuje też na to, że od roku 2002 słabnie w nich strona porównawcza i umiejętność formułowania własnych wniosków.

„Brak autorskiej problematykacji omawianych zagadnień i własnych ocen i wniosków, rzadkie występowanie kategorii filozoficznych w ich opisie i analizie, czyli niedostatki o charakterze teoretyczno-metodologicznymi i warsztatowym” jest dostrzegany także w książce habilitacyjnej. Jest ona bardzo ambitna, ale też zbyt wielość wątków odbiera jej potrzebną precyzję. Poza tym Autorka wykazuje skłonność do referowania poglądów pozbawiając się „analitycznego zacięcia i samodzielności”. Recenzent krytykuje tytuł książki jako zbyt szeroki i niejasny. Książka wykazuje też znaczące braki warsztatowe, co sprawia, że trudno w niej znaleźć filozoficzne analizy wykorzystujące określone metody stosowane w tej dziedzinie wiedzy. Mimo podjęcia próby wypracowania metodologicznych podstaw dla analiz wymaganych przez tematykę pracy, skutki są niewielkie z powodu braku znajomości teorii metodologicznych (Habilitantka co najwyżej przytacza nazwy niektórych z tych teorii) i zasad obowiązującej w dobrej metodologii naukowej. Recenzent wskazuje możliwości poprawnego rozwinięcia najważniejszych wątków pracy. Podkreśla brak aspektów filozoficznych tam, gdzie były one najbardziej oczekiwane i również tutaj przedstawia swoje propozycje. Zdaniem Recenzenta książka mimo ogromnego wkładu pracy nie spełnia wymagań stawianych pracom habilitacyjnym.

Recenzent ocenia dorobek naukowo-badawczy jako znaczny pod względem ilościowym, ale co najwyżej przeciętny pod względem jakościowym i nie widzi w nim znaczącego wkładu w rozwój filozofii. Jednoznacznie pozytywnie ocenia on dorobek dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny Habilitantki, jednak całość dorobku otrzymała ocenę negatywną.

Dr hab. Paweł Polak wyraża wątpliwości odnośnie rzetelności prezentacji dorobku naukowego z punktu widzenia cytowań i obecności artykułów w czasopiśmie obecnych w odpowiednich bazach i na indeksach czasopism naukowych. Wskazuje też na brak rozdzielenia dorobku naukowego od dydaktycznego w załącznikach dołączonych do wniosku habilitacyjnego. W ocenie artykułów Recenzent za cenny uznaje zamiar uporządkowania dyskusji na temat wartości przyrody, ale zarzuca Autorce ich sprawozdawczy charakter, brak elementów nowości oraz analiz i zbytne opieranie się na literaturze dostępnej w języku polskim. W publikacjach Habilitantki Recenzent docenia ich walor dydaktyczny i popularyzatorski, natomiast nisko ocenia ich wartość naukową. Na przykładzie kilku artykułów wykazana jest powierzchowność analiz.

W ocenie głównej rozprawy Recenzent zwraca uwagę na brak związku między głównymi jej tematami, ale też docenia odkrycie ważnego i ciekawego problemu badawczego, jakim są spory w neodarwinizmie i ich związek z etyką ekologiczną. Za błąd jednak uznał umieszczenie tej rozprawy w dziedzinie filozofii nauki, a nie etyki, w której Autorka wykazuje większe kompetencje. Również w tej pracy pojawiają się poważne problemy z warsztatem analitycznym, brak zrozumienia pewnych poglądów przywoływanych w pracy, niepoprawna struktura logiczna, niewłaściwe tytuły. Wykorzystana literatura, choć w pokażnej liczbie, została w niektórych ważnych zagadnieniach ograniczona do języka polskiego, co nie pozwoliło na pełne ujęcie omawianych zagadnień. Recenzent stwierdza, że praca „składa się z ogólnikowych, uproszczonych i wybiórczych rozważań, którym nie można przypisać pogłębionego charakteru monografii naukowej mającej istotny walor poznawczy”. Za problematyczne uznane są też kompetencje Autorki z zakresu filozofii nauki, dziedzina ta pełni istotną rolę w rozprawie. Recenzent na przykładach pokazuje wyraźne błędy w rozumieniu

istotnych poglądów z zakresu filozofii nauki i podkreśla niską jakość analiz zamieszczonych w rozprawie.

W konkluzji zastrzeżenia wobec rozprawy Recenzent uznaje za poważne, a dorobek naukowo-badawczy mało znaczący i wnioskuje, by nie nadawać Kandydatce stopnia naukowego doktora habilitowanego.

2. Sprawozdanie z dyskusji Komisji ds. przewodu habilitacyjnego dr Anny Marek-Bieniasz

Przebieg dyskusji:

Prof. Z. Hull stwierdził, że Habilitantka mimo dokonania olbrzymiej pracy związanej z lekturą dużej liczby książek i artykułów nie potrafiła osiągnąć rezultatów wystarczających dla uznania jej książki oraz pozostałego dorobku za wystarczający dla uzyskania habilitacji. W jej pracy jest wiele bezładu semantycznego i błędów językowych, niejasny i nieostry język tylko zaciemnia i udziwnia przekaz nie niosąc wartości poznawczych. Błędy te pojawiają się nawet w autoreferacie.

Ks. Prof. J. Mączka zwrócił uwagę na dobre pomysły tematów badań, ale braki metodologiczne i warsztatowe sprawiają, że Habilitantka nie potrafi ich sprawnie realizować. Prof. A. Papuziński zwrócił uwagę na pewien regres w zakresie samodzielności i umiejętności uprawiania filozofii przez Habilitantkę w stosunku do prac opublikowanych w okresie kilku pierwszych lat po doktoracie. Prof. A. Latawiec za pozostałymi rozmówcami uznała, że Habilitantka *nie ma i nie przyjmuje mistrza*, nie chce też ani nie umie korzystać z pomocy recenzentów swoich książek. Prof. Z. Hull przypomniał, że był recenzentem pierwszej wersji książki habilitacyjnej i zwrócił uwagę na to, że Autorka tylko częściowo skorzystała z tej recenzji. Podkreślił też daleko idący zamęt semantyczny w jej sposobie pisania. Członkowie komisji, którzy mieli możliwość recenzowania jej prac, zgodnie stwierdzili, że Habilitantka zbyt często ignorowała pozytywne uwagi. Dr hab. P. Polak zwrócił uwagę na daleko idący brak kompetencji filozoficznych z zakresu filozofii nauki. Komisja zwróciła uwagę, że Autorka rozprawy postawiła sobie zbyt wiele, do tego mało precyzyjnie sformułowanych, celów badawczych i właściwie żadnego z nich nie zrealizowała. Uwagi krytyczne odniesiono także do autoreferatu Habilitantki.

3. Ocena dorobku i aktywności naukowej

Na dorobek naukowy Habilitantki składają się:

Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych:

- autorstwo dwóch monografii: *Richarda Dawkinsa genocentryczna interpretacja ewolucji i jej zasadność. Analiza krytyczna*, Częstochowa 2008, s. 227; *Biblia nie jest mitem. Polemika ze scjentyzmem*, Kraków 2009, s. 233,

- 19 artykułów,

- 25 rozdziałów w monografiach zbiorowych i jedna współredagowana monografia naukowa.

Autorstwo lub współautorstwo opracowań zbiorowych, dokumentacji, ekspertyz: brak.

Impact factor publikacji (wg JCR): brak.

Liczbę cytowań (wg WoS): brak.

Indeks Hirsza: brak.

Kierowanie lub udział w projektach krajowych czy międzynarodowych:

- udział w organizacji 6 konferencji 8 krajowych projektów badawczych;
prowadzenie obrad 5 konferencji naukowych.

Nagrody za działalność naukową: brak; 1 nagroda rektora AJD w Częstochowie za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

Udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych:

- 22 referaty na konferencjach międzynarodowych (18 po doktoracie),
- 47 referatów na konferencjach krajowych (42 po doktoracie).

Recenzenci doceniają wymiar ilościowy opublikowanego dorobku naukowego, wskazują jednak na jego zróżnicowany merytorycznie poziom. Obok publikacji zasługujących na uwagę „występują prace o niskiej jakości przeprowadzanych analiz” (dr hab. Polak), „mają charakter sprawozdawczy” i są ubogie „w warstwie analityczno-ocennej” (prof. Papuziński). Prof. Latawiec zauważa, że „Habilitantka referuje poglądy innych autorów, a ucieka od własnych opinii, co jest wyrazem /.../ pewnej niedojrzałości, a w konsekwencji – braku samodzielności”.

4. Osiągnięcia dydaktyczne i popularyzujące naukę:

Publikacje związane z dydaktyką i popularyzacją nauki:

- 1 monografia naukowo-dydaktyczna,
- 1 rozdział w monografiach naukowo-dydaktycznych,
- 3 artykuły o charakterze naukowo-dydaktycznym w czasopismach,
- 1 opracowana monografia z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania przedmiotów filozoficznych
- inne działania na rzecz propagowania filozofii na uczelni i w mediach.

Przebieg dyskusji:

Recenzenci zgodnie podkreślili, że dorobek, osiągnięty przez Habilitantkę w zakresie dydaktyki filozofii budzi pewne wątpliwości związane z tym, że jeśli poziom dydaktyki odpowiada jej twórczości naukowej, może być zbyt słaby filozoficznie. Jej opiekę nad kołami naukowymi studentów filozofii uznano za wartościową działalność. Za godne podkreślenia uznano też udział w audycjach radiowych oraz działalność na stronach internetowych związanych z propagowaniem filozofii. Zwrócono uwagę na brak udziału Habilitantki w konferencjach zagranicznych. Prof. A. Latawiec rozważała możliwość uzasadnienia tego faktu brakiem funduszy na uczelni, ale też dopuszczała możliwość słabej znajomości języków obcych. Udział Habilitantki w konferencjach krajowych jest natomiast obfity, ale trudno ocenić na podstawie posiadanych materiałów filozoficzny poziom jej wystąpień. Zwrócono uwagę na nierzetelne (może z winy Habilitantki, ale raczej z powodu niewłaściwego prawa, które niejasno formułuje wymagania dotyczące opisu dorobku do habilitacji i jego przynależności do określonych kategorii) sprawozdanie z dorobku, mianowicie w części dotyczącej dokonań naukowo-badawczych i w części dotyczącej osiągnięć dydaktycznych i popularyzatorskich przedstawiła prawie takie same informacje. Komisja ogólnie dorobek dydaktyczny, do którego zaliczono skrypt z historii filozofii, uznała za wartościowy.

Na podstawie recenzji oraz dyskusji w trakcie posiedzenia Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Anny Marek-Bieniasz, jej członkowie uznali,

Iż nie wykazała się „istotną aktywnością naukową, co oznacza, iż nie spełniła wymagań sformułowanych w art. 16 ust 1 Ustawy, dlatego stosunkiem głosów: 6 przeciw i 1 wystrzymującym się podjęli uchwałę o nienadaniu mu stopnia doktora habilitowanego, którą niniejszym przedkładają Radzie Wydziału Filozofii Uniwersytetu Jana Pawła II

Kraków, 9.I.2015 r.

Podpisy członków komisji:

Prof. zw. dr hab. Włodzimierz Tyburski

Dr hab. Zbigniew Hull, em. prof. nadzw UWM

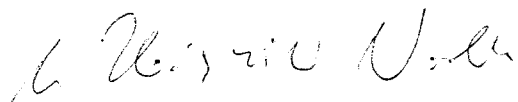
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Papuziński

Prof. dr hab. Anna Latawiec

Ks. dr hab. Zbigniew Wolak

Dr hab. Paweł Polak

Ks. dr hab. Janusz Mączka, prof. UPJP II

